

V Českých Budějovicích 9. 9. 2024

Milí přátelé,

zdravíme Vás již na začátku školního roku. Prázdniny jsou pro děti už jen vzpomínkou a vyprávěním ve škole. Pro vás, když jste ještě chodili do školy, možná neznamenalý tolik volna jako pro mladší generace, ale spíš jste doma víc museli pomáhat anebo se starat o mladší sourozence. S čím jste pomáhali nejvíc? Někteří jste měli letos i hlídací prázdniny, vyvařovali jste pro svá vnoučata, pravnoučata a vymýšleli jste, jak je zabavit. A máte tak nové společné vzpomínky.

Je něco, co si ze školy obzvlášť pamatujete? Třeba nějaké známé výročí, důležité datum – vydání Zlaté buly sicilské, upálení mistra Jana Husa, bitva u Lipan, bitva na Bílé hoře, revoluční rok 1848, 1. světová válka... Nebo matematické vzorečky – obvod krychle, obsah kruhu (πr^2) aj., vyjmenovaná slova, spisovatele...? Vybaví se Vám i nějaká báseň, kterou jste se učili ve škole? S jednou starou paní v domově důchodců jsme mluvili o sv. Václavu a paní najednou říká: „Milá sestro, já vám něco povím.“ A nestačila jsem se divit.

„Svatý Václav maličký, rád byl u své babičky.

Sv. Ludmila to byla, ta ho dobře poučila.

Že je v nebi Pánbíček, co nám dává chlebiček

a jak zlaté perličky má rád hodné dětičky,

které rády poslouchají a k němu se modlívaly.

Na to svatá Ludmila hlavinku mu hladila,

líbala ho na líčko, říkala – má dušičko,

hezky si to pamatuj, že je v nebi Pán Bůh Otec Tvůj,

že on Tebe rád mít bude, opatrovat, chránit všude."

Vzpomínáte si, zda jste se tuto básničku (v pozměněné variantě) také učili v hodinách náboženství? Možná se teď nad ní pousmějete, ale přes svoji jednoduchost a naivitu má jeden nesporný klad. Vede totiž děti k poznávání toho, co je dobré, konkrétně k děkování za dar Boží i k úctě vůči našim národním patronům, jejichž svátky budeme slavit právě v tomto měsíci. Nejprve uctíme sv. Ludmilu, patronku babiček, matek, křesťanských vychovatelů a Čech, a to už víme, že za chvíli bude sv. Václav. Netřeba příliš připomínat, že svatý Václav byl českým knížetem v 10. století. Z jeho sourozenců je pro nás nejznámější Boleslav. Václav jako prvorozený syn knížete Vratislava a jeho manželky Drahomíry byl předurčen stát se panovníkem českého knížectví. Vratislav však pravděpodobně

zemřel, když byl Václav ještě nezletilý, a proto nějakou dobu vládla kněžna Drahomíra jako regentka. Velkou roli ve výchově sehrála jeho babička Ludmila. Sv. Ludmila byla vychovávána v pohanské víře, ale poté co poznala Krista, se stala horlivou křesťankou. Její manžel Bořivoj poznal Krista na Velehradě při rozhovoru s arcibiskupem Metodějem a zanedlouho potom přijal křest i se členy svého doprovodu. Do Čech se vrátili s knězem Pavlem Kaichem jako nositelé křesťanské víry. Ludmila pak byla pokřtěna buď také od sv. Metoděje nebo některým z jeho žáků. Z legend či z historických pramenů známe Ludmilu jako spravedlivou a mírnou. Brzy si osvojila křesťanské zásady, zvláště laskavost a štědrost k chudým. Ludmila prožívala starosti se svým mužem, snažila se žít podle evangelia a za vše se modlila. Je hodna naší úcty nejen jako světice a panovnice, ale i jako babička, která se starala o pokračování svého rodu a snažila se o komunikaci mezi generacemi. Zajisté díky babiččině výchově a jejímu příkladu víry promítl Václav křesťanské zásady a ctnosti do své vlády a proslul jako moudrý vladař, který odmítal válčit se svými sousedy a též jako horlivý křesťan vždy ochotný posloužit Kristu ve svých bližních. Sv. Ludmila i sv. Václav se stali podobní Kristu také tím, že odpustili svým vrahům. Ludmilu nechala zavraždit snacha Drahomíra a Václava mladší bratr Boleslav. Necháme stranou důvody, které z velké části byly politického a mocenského rázu. Důležitější, zajímavější je pro nás si uvědomit, jak zdařile se Ludmila zhostila své role prarodiče.

Prarodiče a staří mají svou zodpovědnost. Tou je šířit lásku, kterou Bůh vložil do každého stvoření. Staří má dosvědčit dětem, že na nich spočinulo požehnání, které tkví v krásném i obtížném hledání a plnění Boží vůle. Svědčit dětem o víře je povoláním starých lidí, kteří mají dětem předat prožitou realitu a svědectví, předat jim štafetový kolík.

Zajisté máte zkušenosti s tím, že vnoučata i pravnoučata rády poslouchají vaše životní příběhy. Je pro ně důležité a věrohodné, když slyší Vaše svědectví života s Kristem. Věřte, že když starý člověk odloží veškeré roztrpčení nad odcházejícím žitím a žehná životu v nebi, který mu přichází v ústrety, je neodolatelný. Nezahořkl z důvodu, že čas pomíjí, naopak překypuje radostí dobrého vína, které léty dozrálo. Jak v tomto směru vzpomínáte Vy na Vaše prarodiče?

Spojení mezi prarodiči a vnoučaty může v dnešní době zachránit lidskou rodinu. Budoucnost je tam, kde děti a mladí lidé hovoří se starými. Pokud tento dialog chybí, je budoucnost nejasná. Kéž mají staří radost z toho, že mohou promlouvat k mladým, vyjádřit se před nimi, a kéž mladí vyhledávají staré, aby od nich načerpali životní moudrost. Kéž i Vy máte ve svých rodinách či ve svých farnostech taková spojení.

S pozdravem a v myšlenkách i v modlitbě za Vás

Iva Hojková, vedoucí Diecézního centra pro seniory
& Otec Tomas van Zavrel

Příloha 1: *Nabízíme vám kvíz se zajímavostmi o sv. Václavovi.*

1. Sv. Václav proslul svou zbožností a láskou ke Kristu. Co v této souvislosti, podle toho, co známe z legend a historických pramenů, není pravda?
 - a) vlastnoručně pěstoval víno a obilí pro svaté přijímání
 - b) vymyslel nové písmo a přeložil do něj Nový zákon
 - c) kácel šibenice, vykupoval otroky a propouštěl vězně
2. Který známý chrám stojí právě díky Václavovi?
 - a) Chrám sv. Víta či Svatovítský chrám na Pražském hradě.
 - b) Chrám sv. Barbory v Kutné Hoře. c) Chrám v Panenském Týnci.
3. Na jaké minci najdete svatého Václava?
 - a) Na desetikoruně. b) Na padesátikoruně. c) Na dvacetikoruně.
4. Josef Václav Myslbek vytvořil svatému Václavu obrovský pomník stojící na Václavském nám. v Praze. Jedná se o sousoší, kteří další svatí jsou znázorněni?
 - a) sv. Ludmila, sv. Prokop, sv. Vojtěch, sv. Ivan
 - b) sv. Ludmila, sv. Prokop, sv. Vojtěch, sv. Anežka Česká
 - c) sv. Ludmila, sv. Ivan, sv. Vojtěch, sv. Anežka Česká
5. Staré pověsti říkají, že až bude české zemi nejhůře, vstane vojsko a vyjede na pomoc, právě v čele se svatým Václavem. Odkud mají vyjet?
 - a) Z hory Říp. b) Z Kunětické hory. c) Z Blaníku.
6. Odkdy se 28. září slaví jako státní svátek a Den české státnosti?
 - a) Od roku 1918. b) Od roku 1968. c) Od roku 2000.
7. Jakou spojitost se svatým Václavem má svatováclavská koruna?
 - a) Symbolicky mu ji věnoval Karel IV. b) Hlavní drahokam v ní patřil svatému Václavovi. c) Sv. Václav ji nechal vyrobit pro budoucí české krále.
8. Kde leží ostatky svatého Václava?
 - a) V kapli svatého Václava a lebka v relikviáři v klenotnici chrámu sv. Víta.
 - b) To bohužel nevíme, nedochovaly se přesné informace.
 - c) V kostele, u kterého byl zabit.
9. Svatý Václav je možná překvapivě patronem jedné tradiční profese. Věděli byste které?
 - a) Díky tomu, jak pomáhal chudým a nemocným, stal se patronem zdravotních sester a bratrů.
 - b) Je patronem sládků a českého piva, tím ho jmenoval už v roce 1357 Karel IV.
 - c) Patronem mlynářů, neboť za své doby inicioval pěstování obilí.
10. Byl Václav prvním svatořečeným českého původu?
 - a) Ano b) Ne

Správné odpovědi naleznete na konci 2. přílohy.

Příloha 2: Svatý Václav, jehož jméno znamená "více slavný", je naším národním patronem. Proslul nejen svou vzdělaností a státnickou moudrostí, ale zejména svou zbožností a lidumilností. *O tom, že sv. Václav byl hoden následování již za svého života, napoví tato legenda.*

Jednoho velice mrazivého dne o svátku sv. Štěpána seděl Václav ve své knížecí komnatě a hřál se u krbu. V tu chvíli zahlédne z okna jakéhosi chudáka, jak sbírá dříví na otop. Rozhodl se za mužem vydat, aby jej podaroval. Tak také učinil. Vzal náklad jídla, pití a dříví jako dary pro ubožáka a vypravil se společně s věrným služebníkem na cestu. Během Vánoc napadlo velké množství sněhu a oba pocestní se proto bořili do vysokých závějích. Služebník se chvěl zimou a ztrácel sílu jít dál. Václav mu proto řekl, aby kráčel v jeho stopách. Služebník jeho rady uposlechl. Jakmile vložil nohy do stop svého pána, pocítil v nich příjemné teplo a vrátila se mu ztracená síla. Došli spolu až za oním chudým mužem a předali mu své dary. Obdarovaný se zaradoval nejen z předaných darů, ale také, že byl poctěn tak vzácnou návštěvou od samotného knížete a služebník poznal, že jeho pán je svatý muž plný Boží dobroty a lásky.

✎ . ✎

A protože začíná škola, budou mít hlavní slovo také děti.

☺ Malá Evička šla poprvé do školy. Druhý den ji maminka budí:
„Vstávej, Evičko, musíš do školy!“
„Cože, ještě jednou?“

☺ Arnošek jde s maminkou nakupovat. Na ulici je potkala sousedka.
„Ten váš chlapec je vám tak podobný. Oči má úplně po vás.“
„Ale ústa a nos má po tátovi,“ oponuje maminka.
„A kalhoty mám po starším bratrovi a tričko po bratranci,“ doplňuje Arnošek.

☺ Malý Honzík dostal k narozeninám čepici. Když si ji zkusil, byla mu velká.
„No, nic se neděje, to bude v pořádku,“ říká tatínek. „Zatím ji budu nosit já a až do ní dorosteš, tak si ji vezmeš zpátky.“

☺ Na třídní schůzce povídá maminka paní učitelce:
„Náš Lubošek je vilce hodný a poslušný chlapec. Ale kdyby snad jen přece někdy zlobil, stačí potrestat jeho souseda. Lubošek se lekne a hned zase bude hodný.“

☺ „Máš doma maminku?“ ptá se sousedka chlapce, který pracuje na zahradě.
„No, snad si nemyslíte, že hrabu listí, protože se mi chce.“